

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 27ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1979

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΙΤΑΛΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥΜΠΑ

Κύριε Πρόεδρε, Κύριοι Ἀκαδημαϊκοί, Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἡ 28^η Ὀκτωβρίου ἔχει τιμηθῇ καὶ ἔχει ὑμνηθῇ παρὰ διακεκριμένων καὶ ἐξόχων συναδέλφων, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀνέλυσαν καὶ ἐξήτασαν, ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἔννοιαν ποὺ ἐκφράζει διὰ τὸν Ἑλληνισμόν ἡ ἡμερομηνία αὐτή.

Ἦσαν τόσον πλήρεις καὶ ἐμπεριστατωμένοι αἱ ὁμιλίες αὐταί, ὥστε νὰ μὴ δύναμαι νὰ ἐπιτρέψω εἰς τὸν ἑαυτόν μου νὰ προβῇ οὐδὲ εἰς τὴν ἐλαχίστην προσθήκην.

Συνεπῶς σήμερον θὰ περιορισθῶ νὰ ἀναφερθῶ ἀπλῶς εἰς μίαν ἄγνωστον, εἰς τοὺς πολλούς, σελίδα τῆς ἱστορίας τοῦ πολέμου 1940 - 45, ἡ ἀφήγησις τῆς ὁποίας φρονῶ ὅτι θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς εἰκόνης, τὴν ὁποίαν ἔχει σχηματίσει διὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν ὁ Ἑλληνικὸς λαός.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐζήσαμε, κατὰ τὴν αὐγὴν τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου 1940, τὴν ἀρχὴν τῶν γεγονότων τὰ ὅποια συνέθεσαν τὸ νέον κλέος τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος. Εἶδομεν καὶ ᾗσθάνθημεν τὴν αἰφνιδίαν καὶ ὑπουλον ἐπίθεσιν, ἀλλὰ εἶδομεν ἐπίσης καὶ τὴν ἄμεσον καὶ αὐθόρ-

μητον ἐξεύγερσιν, «τὸ ξεσθήκωμα τοῦ Ἑθνους», διὰ τὴν προάσπισιν τῶν Βωμῶν καὶ Ἑστιῶν.

Δὲν εἶδαν ὅμως οἱ Ἕλληνες καὶ τὸ τέλος τοῦ πολέμου αὐτοῦ. Δὲν εἶδαν ὅτι μετὰ τόσα ἔτη ἀγώνων, θυσιῶν καὶ στερήσεων, ἐπέτυχαν τέλος, ὁμοῦ μετὰ τῶν συμμάχων των, νὰ κάμψουν, νὰ νικήσουν καὶ νὰ συντρίβουν τὸν αὐθάδη καὶ ἀνοικτίρμονα ἐπιδρομέα. Εἶδαν βεβαίως τὴν πτώσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἰταλικῶν στρατιῶν καὶ τὴν παράδοσίν των εἰς τοὺς Γερμανούς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐσήμαινεν ἐλληνικὴν ἀποκατάστασιν.

Δὲν εἶδαν τὴν τελικὴν παράδοσιν τῶν Ἰταλικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων εἰς τοὺς Συμμάχους καὶ φυσικὰ καὶ εἰς τοὺς ἰδίους τοὺς Ἕλληνας.

Ὑπῆρξεν ὅμως μία μεγάλη, μία μοναδική, μία ὑπέροχος στιγμή ἢ ὅποια λόγῳ τῆς Κατοχῆς δὲν ἔγινεν εὐρέως γνωστὴ εἰς τὴν Πατρίδα.

Πρόκειται περὶ τῆς παραδόσεως, κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1943, τῶν Ἰταλικῶν Στόλων τῆς Σπέτζια καὶ τοῦ Τάραντος.

Ἐθεώρησα ὅτι θὰ ἔπρεπε ἡ ἀξιωματημόνευτος αὐτὴ ἱστορικὴ σελὶς νὰ γίνῃ γνωστὴ εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας.

Σήμερον θὰ ἀφηγηθῶ τὴν σελίδα τῆς παραδόσεως τοῦ Ἰταλικοῦ Στόλου τοῦ Τάραντος, ὅπως εἶχα τὸ μοναδικὸν προνόμιον καὶ τὴν ὑψίστην εὐτυχίαν νὰ ζήσω ὁ ἴδιος.

Πρὶν ὅμως εἰσέλθω εἰς τὴν ἀφήγησίν μου πρέπει, σεβόμενος τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, νὰ προβῶ εἰς μίαν σημαντικὴν διευκρίνησιν.

Ὅμιλῶ περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ Ἰταλικοῦ Στόλου.

Δὲν θὰ πρέπει ὅμως νὰ θεωρηθῇ ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν φράσιν αὐτὴν ἡ ἐλαχίστη πρόθεσις μειώσεως τοῦ Ἰταλικοῦ πολεμικοῦ Ναυτικοῦ. Τὸ Ἰταλικὸν Ναυτικὸν δὲν παρεδόθη, διότι οἱ ἄνδρες του δὲν ἐπολέμησαν γενναίως. Τὸ Ἰταλικὸν Ναυτικὸν παρεδόθη, διότι ἡ πολιτικὴ ἡγεσία ἀπέτυχεν οἰκτρῶς νὰ προασπίσῃ τὴν χώραν καὶ προέβη εἰς ἐνεργείας, αἱ ὅποιαι εἶχον ὥς συνέπειαν νὰ ἀποδυναμώσουν καὶ νὰ καταστρέφουν κυριολεκτικῶς τὰς Ἰταλικὰς ἐνόπλους Δυνάμεις.

Ἀντιθέτως, τὸ Ἰταλικὸν Πολεμικὸν Ναυτικόν, ἐπολέμησε γενναίως, ἂν καὶ ἀντεμετώπιζε τὸ πλεόν ἱκανόν, ἔμπειρον καὶ γενναῖον ναυτικὸν τοῦ κόσμου. Τὸ Ἀγγλικὸν Ναυτικόν.

Τὸ Ἰταλικὸν Ναυτικὸν ἔχει νὰ ἐπιδείξη, κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον, δρᾶσιν, ἥ ὅποια δύναται ὄντως νὰ προκαλέσῃ θανάσμον.

Ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι ἀντεμετωπίσαμεν εἰς τὰς θαλάσσας τὸ Ἰταλικὸν Ναυτικόν, τὸ ἐσεβόμεθα, τὸ ἐξετιμῶμεν καὶ τὸ ἐθεωρήσαμεν ὡς λίαν ἐπικίνδυνον ἀντίπαλον.

Μετὰ τὴν ἀπαραίτητον αὐτὴν διευκρίνησιν εἰσέρχομαι εἰς τὸ θέμα:

Κατὰ τὸ 1943, ἡ πίεσις ἐπὶ τῆς Ἰταλίας, συνεχῆς καὶ σκληροτάτη, δὲν ἄφινε πλεόν τὸν σύμμαχον αὐτὸν τοῦ Χίτλερ, κυριολεκτικῶς, νὰ ἀναπνεύσῃ. Ἡ κατὰ τὴν 10^{ην} Ἰουλίου 1943 εἰσβολὴ εἰς τὴν Σικελίαν, ἐπέφερεν ἰσχυρὸν κλονισμόν τοῦ ἠθικοῦ τῶν Ἰταλῶν καὶ ἐπέτυχε νὰ ἀπελευθερώσῃ τὴν Μεγαλόνησον αὐτὴν τῆς Μεσογείου. Μετ' ὀλίγον, νέαι ἐπιτυχεῖς ἀποβάσεις εἰς τὸν κορμόν πλεόν τῆς Ἰταλίας, ἔσειον τὰ θεμέλια τῆς πολεμικῆς ὑποστάσεως τῆς χώρας αὐτῆς.

Εἴχαμεν ἀρχίσει νὰ διαισθανώμεθα ὅτι συντόμως θὰ εὕρισκόμεθα πρὸ ἀποφασιστικῶν ἐξελίξεων.

Ἐνα ἀπόγευμα, εἰς τὰς 8 Σεπτεμβρίου, ἐνῶ συνωδεύαμεν μίαν μεγάλην νηοπομπὴν πρὸς τὸ Ἀλγέρι, ἐλάβομεν ἓνα ἀνοικτὸν γενικὸν σῆμα τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου, πὺν μοῦ ἔφερεν ἀπὸ τὸν ἀσύρματον ἀσθμαίνων ὁ τότε Ἀνθυποπλοίαρχος Μουρίκης ἀπευθυνόμενον πρὸς ὅλα τὰ πλοῖα — ἐμπορικά καὶ πολεμικά, — διὰ τοῦ ὁποίου, οὔτε ὀλίγον οὔτε πολὺ μᾶς ἀνηγγέλλετο ἡ συνθηκολόγησις τῆς Ἰταλίας:

Ἐπὶ τέλους! Ἡ μεγάλη εἵδησις! Τότε ἐζήσαμε τὸ «ξέσπασμα» τοῦ πολέμου. Φαντασθῆτε μίαν μεγάλην νηοπομπὴν ἀπὸ 100 καὶ πλεόν πλοῖα, πολεμικά καὶ ἐμπορικά, νὰ πλέουν εἰς κανονικὸν σχηματισμόν, καὶ νὰ καλύπτουν ὅλον σχεδὸν τὸν ὁρίζοντα.

“Οπου καὶ ἂν ἐστρέφετο τὸ βλέμμα, συνήντα ἰστοὺς καὶ πλοῖα. Καὶ αἶφνης, ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ πλοῖα, ἀπὸ ὅλην τὴν Θάλασσαν, ἤμπορῶ νὰ εἶπω, ἐκσποῦν μυριόστομοι ἱαχαί. Ἦσαν αἱ ἱαχαὶ τῆς Νίκης. Λυποῦμαι, διότι δὲν διαθέτω ἔστω καὶ ὀλίγας λογοτεχνικὰς ἱκανότητας, διὰ νὰ ἠμπορέσω νὰ σᾶς περιγράψω τί σημαίνει ἡ Ἰαχὴ τῆς Νίκης, τί σημαίνει ἡ Ἰαχὴ τῆς Θαλάσσης.

Ἐπὶ τέλους εἶχεν ἀρχίσει ἡ κάμψις, τὸ «σπάσιμο» τοῦ ἐχθροῦ.

Δὲν εἶχαν τελειώσει ἀκόμη αἱ ζητωκραυγαὶ εἰς τὸ καράβι μας, ὅταν ἐλάβαμεν ἓνα σῆμα ἀστραπιαῖον, δηλαδὴ ἀπολύτου προτεραιότητος. Ἦτο σῆμα τοῦ Ἑγγλίου Ἀρχηγοῦ τοῦ Στόλου τῆς Μεσογείου, διὰ τοῦ ὁποίου διετάσσετο ὁ ΑΔΡΙΑΣ νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀμέσως τὴν νηοπομπὴν καὶ νὰ πλεύσῃ ὀλοταχῶς εἰς τὴν Μάλταν.

Καθ’ ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ, ἐβασάνιζα ματαίως τὸν νοῦν μου, διὰ νὰ μαντεύσω τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς ἀνεκάλεσεν ὁ Ναύαρχος.

Ὅταν ἐφθάσαμεν, κατὰ τὴν ἐσπέραν, εἰς τὴν Μάλταν, νέον σῆμα, τοῦ Ναυάρχου τῆς Μάλτας αὐτὴν τὴν φορὰν, διέτασσε νὰ παρουσιασθῶ εἰς αὐτὸν τὴν 10.00 νυκτερινήν. Μόλις εἰσῆλθα εἰς τὸ γραφεῖον του, ὁ Ἑγγλὸς Ναύαρχος Χάμιλτον, μὲ ἓνα πλατὺ χαμόγελο μοῦ λέγει: «Ἄκου, ΑΔΡΙΑ (συχνὰ ἐσυνήθιζαν οἱ Ἑγγλοὶ νὰ ἀποκαλοῦν τοὺς κυβερνήτας μὲ τὰ ὀνόματα τῶν πλοίων των), ἔχω εὐχάριστα νέα γιὰ σένα. Μάντευσε». Τώρα εἶναι πὺν δὲν ἠμπορῶ νὰ μαντεύσω ἀπολύτως τίποτε. Ὁ Ναύαρχος συνεχίζει: «Ἄκου, Τούμπα, ἡ Ἰταλία ἔπεσε καὶ ὁ στόλος τῆς θὰ παραδοθῇ αὔριον εἰς τοὺς Συμμάχους. Τὸ πλοῖόν σου ὁ ΑΔΡΙΑΣ ἀπεδείχθη ἓνα θαυμάσιον πλοῖον καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ἀξίζει ἡ τιμὴ νὰ παραδοθῇ καὶ εἰς αὐτὸ ὁ Ἰταλικὸς Στόλος τοῦ Τάραντος».

Δὲν ἠμπορῶ νὰ ὀμιλήσω. Ἕνας κόμπος μὲ πνίγει. Συγκινοῦμαι πολὺ, πρᾶγμα πὺν μὲ κάμνει νὰ ἐξεγείρωμαι μὲ τὸν ἑαυτόν μου. Ὁλόκληρος ἄνδρας καὶ κυβερνήτης πολεμικοῦ πλοίου, καὶ νὰ δακρύζω ὅπως ἓνα μικρὸ παιδί! Εἶναι ὅμως καὶ οἱ ἄλλοι συγκινημένοι. Μοῦ

δίδει λεπτομερεῖς ὁδηγίας καὶ μοῦ προσθέτει ὅτι μεταξὺ τῶν πλοίων εἰς τὰ ὁποῖα θὰ παραδοθῇ ὁ ἄλλος Ἰταλικὸς Στόλος, ὁ Στόλος τῆς Σπέτζια, θὰ εἶναι καὶ τὸ θρυλικὸν ἀντιτορπιλικόν μας, ἡ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ. Ἡ σκέψις μου τρέχει εἰς τὸν Κυβερνήτην της, τὸν ἔνδοξον Μπλέσσαν. Φαντάζομαι ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν συγκίνησίν του, θὰ εἶναι εἰς τὴν αὐτὴν κακὴν κατάστασιν μὲ ἐμέ. Ὅταν ἔφθασα εἰς τὸ καράβι, τὸ πλήρωμα ἐκοιμᾶτο. Κατῆλθα ἀμέσως εἰς τὸ ὑπόφραγμα, καὶ ἐκεῖ ἀνάμεσα εἰς τὶς αἰῶρες, ἀνήγγειλα τὸ μοναδικόν, τὸ ὑπέροχον νέον εἰς τὸ πλήρωμα.

Τοὺς ἐξήγησα, δι' ὀλίγων, τὴν σημασίαν τοῦ γεγονότος αὐτοῦ καὶ τελειώνων, τοὺς εἶπα ὅτι πρέπει τὸ καράβι μας νὰ εἶναι εἰς ἀρίστην κατάστασιν τὸ πρωῒ, νὰ εἶναι, ὅπως λέγουν οἱ ναυτικοὶ («κούκλα»).

Μοῦ εἶναι δύσκολον νὰ περιγράψω τί ἔγινε κατόπιν. Οὐδὲ σκέψις φυσικὰ δι' ὕπνον. Τὴν νύκτα μὲ πλήρη συσκοτισμὸν φώτων, τὸ πλήρωμα, αὐτὰ τὰ θηρία, τὸ ἔπλυναν τὸ καράβι καὶ τὸ ἔβαψαν. Εἰλικρινῶς νομίζω, ὅτι ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχε βαφῇ τόσον ὥραϊα ὁ ΑΔΡΙΑΣ.

Ἡ συγκίνησις εἰς τὸ πλοῖον ἦτο γενικὴ καὶ ὁμολογῶ ὅτι εἶναι ἐξόχως ἐνδιαφέρον νὰ παρατηρῇ κανεὶς πῶς ἀντιδρᾷ ὁ καθεὶς εἰς τὸ αἶσθημα αὐτό.

Φερ' εἰπεῖν, μερικοὶ ἐκ τοῦ πληρώματος ἐπέμεναν νὰ πείσουν τοὺς ἄλλους ὅτι ἡ ἰδική των παρουσία ἔφερε τύχην (γούρι) εἰς τὸν ΑΔΡΙΑΝ.

Ἄλλοι ἐξεδήλωναν τὰ αἰσθήματά των μὲ μίαν τρομερὰν μεμψιμοιρίαν, μίαν ἀτελείωτον γκρίνιαν, ὥς ὁ Ὑπαρχος Ἀθανασίου. Τοὺς ἐνωχλοῦσε τὸ πᾶν. Τέλος, οἱ περισσότεροὶ ἐγελοῦσαν, ἐγελοῦσαν συνεχῶς.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἐπομένης, 10 Σεπτεμβρίου ἀπεπλεύσαμεν ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων Ἀγγλικῶν πλοίων διὰ νὰ συναντήσωμεν τὸν Ἰταλικὸν Στόλον. Ἡ μικρὰ ὁμὰς εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ παραδοθῇ ὁ Ἰταλικὸς Στόλος τοῦ Νότου, ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὰ ἀντιτορπιλικά ΧΑΡΣΛΕ·Υ· καὶ ΑΔΡΙΑΣ, τὸ πλοῖον ἀποβάσεων ΚΟΥΗΝ ΕΜΜΑ

τὰς κορβέττας ΤΖΟΝΚΙΟΥΙΑ καὶ ΜΠΕΚΑΜΟΤ καὶ δύο τορπιλλακάτους.

Ὑψώσαμεν μικρὸν σημαιοστολισμόν. Αἱ εὐγενεῖς Ἑλληνίδες κυρίαι τοῦ Λονδίνου, αἱ ὅποῖαι κατὰ τὴν ναυτικὴν παράδοσιν μᾶς εἶχον προσφέρει ἐξ ἰδίων των εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰς μεταξωτὰς σημαίας τῶν νεοπαραλαμβανομένων ἀντιτορπιλικῶν μας, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐφαντάζοντο ποτὲ εἰς ποίαν ὑπέροχον στιγμὴν θὰ πρωτοῦψοῦτο ἡ σημαία αὐτὴ εἰς τὸν ΑΔΡΙΑΝ.

Οἱ ναῦται φοροῦν ἐνδυμασίαν ἐπιθεωρήσεως. Τὰ καλὰ των, δηλαδή. Λάμπουν. Μοσχοβολοῦν. Ἔχουν βάλει καὶ κολώνιες!

Πλέομεν ἐν σχηματισμῷ, διὰ νὰ συναντήσωμεν τὸν Ἰταλικὸν Στόλον. Αἰσθανόμεθα ἅπαντες πραγματικὰ εὐτυχεῖς.

Πάντοτε εἶναι μεγαλοπρεπὲς τὸ θέαμα πὺν ἐμφανίζει, ὅταν πλέῃ ἕνας στόλος. Εἶναι ὅμως ἀφάνταστα μεγαλοπρεπὲς τὸ θέαμα ἐνὸς ὀλοκλήρου στόλου ὃ ὁποῖος πλέει διὰ νὰ παραδοθῇ. Φαίνονται εἰς τὸν ὁρίζοντα τὰ Ἰταλικά πολεμικά. Θωρηκτά, καταδρομικά, ἀντιτορπιλικά. Ἕνα πλοῖον ὑδροπλάνων καὶ ὑποβρύχια, ὅλα εἰς γραμμὴν παραγωγῆς.

Τὰ Ἰταλικά πολεμικά εἶχαν ὑψώσει εἰς τὸν προωραῖον ἰστὸν τὸ σῆμα παραδόσεως.

Ἦτο ἓνα μεγάλο τετράγωνο μαῦρο σῆμα!

Πλέομεν ὀλοταχῶς. Μὲ 25 μίλλια πλέομεν δίπλα ἀπὸ ὅλην τὴν γραμμὴν τῶν Ἰταλικῶν.

Ὁ ΑΔΡΙΑΣ πετᾷ, ὡς νὰ ἔχη ἀντιληφθῇ, τὸ καλὸ καράβι, τὴν σημασίαν τῶν στιγμῶν ἐκείνων καὶ κομψότερος παρὰ ποτέ, ἀδλακώνει μὲ ὑπερηφάνειαν τὴν γαληνιαίαν θάλασσαν καὶ τέλος παίρνει τὴν θέσιν του εἰς τὸ ἀριστερόν τοῦ βαρέος Ἰταλικοῦ καταδρομικοῦ ΛΟΥΙΤΖΙ ΚΑΝΤΟΡΝΑ.

Ἡ Ἰταλικὴ ναυαρχίς, τὸ Θωρηκτὸν ΑΝΔΡΕΑ ΝΤΟΡΙΑ, μᾶς σημαίνει πρώτη ἀκινήσιον, ἐνῶ ἡ φρουρὰ του μᾶς παρουσιάζει ὅπλα.

Μᾶς χαιρετᾷ, πρῶτος ὁ Ἰταλὸς ναύαρχος μέσα ἀπὸ ἓνα γιγαντιαῖον θωρηκτὸν μὲ τεράστια πυροβόλα.

Εἵμεθα ὅλοι κατασυγκεκινημένοι. Μετροῦμεν τὰ πολεμικά. Εἶναι ἐκεῖ δύο θωρηκτά, τὰ ΑΝΤΡΕΑ ΝΤΟΡΙΑ καὶ ΓΚΑ·Ι·Ο ΝΤΟΥΙΛΙΟ. Τρία βαρέα καταδρομικά, ἑπτὰ ἀντιτορπιλλικά, ἓνα πλοῖον ὑδροπλάνων καὶ δύο ὑποβρύχια. Κανεῖς δὲν ὁμιλεῖ. Τί νὰ εἴπωμεν! Μᾶς ἦτο ἀδύνατον νὰ πιστεύσωμεν αὐτὰ ποὺ διεδραματίζοντο ἐνώπιόν μας. Σκέπτομαι τὴν πατρίδα, τοὺς σκλαβωμένους Ἑλλήνας. Ἄν ἡμποροῦσαν νὰ ἰδοῦν τὴν στιγμὴν αὐτήν! Θὰ ἤθελα νὰ ἡμποροῦσαν νὰ παρακολουθήσουν τὴν σκηνὴν αὐτὴν οἱ γενναῖοι ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται τῆς Ἀλβανίας, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν θρυλικὴν ἀντίστασίν των συνέβαλαν κατὰ πολὺ ὥστε νὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ πραγματοποιήσις τῆς σκηνῆς ἐκείνης. «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλον σου, Δέσποτα». Τὸ ἐπὶ κεφαλῆς Ἀγγλικὸν ἀντιτορπιλικὸν ΧΑΡΣΛΕ·Υ· μὲ κυβερνήτην τὸν υἱὸν τοῦ Πρώτου Λόρδου τοῦ Ναυαρχείου σὲρ Ντάντλεϋ Πάουντ, μᾶς σημαίνει. Ἴδου ἡ ἀνταμοιβὴ τῶν κόπων μας. Τοῦ ἀπαντῶμεν. Ναί, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἀποτελεῖ καὶ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐγκλήματος τῆς Τήνου, τοῦ τορπιλλισμοῦ τῆς ΕΛΛΗΣ. Στέλλω ἓνα σῆμα εἰς τὸν Ἑλληνα Ἀρχηγὸν τοῦ Στόλου, τὸν Ναύαρχον Ἀλεξανδρῆν, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Τὸ ὑπαγορεύω εἰς τὸν σηματονόμον. Ἴδου αὐτό:

«Μὲ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ἐξαιρετικὴν συγκίνησιν
 »ἀναφέρω ὅτι συνοδεύω εἰς Μάλταν παραδοθέντα Ἰταλικὸν
 »Στόλον. Παραπλέω ἐν σημαιοστολισμῷ πενθηφοροῦντα Ἰτα-
 »λικά Θωρηκτά. Ἀπαντες ἐπὶ τοῦ ΑΔΡΙΑ εὐγνωμονοῦμεν
 »τὸν Θεόν, διότι μᾶς ἠξίωσε νὰ ζήσωμεν τὴν ἱστορικὴν
 »αὐτὴν στιγμὴν. Ζήτω ἡ Πατρίς».

Βραδέως ὅλη αὐτὴ ἡ θαλασσία δύναμις πλησιάζει εἰς τὴν Μάλταν. Ἀπὸ τὰς ἐπάλξεις τῶν παλαιῶν φρουρίων της, ἀπὸ τοὺς δρόμους,

ἀπὸ τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν, ἅπειρα πλήθη λαοῦ, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τέσσαρα ὅλα ἔτη ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα ἀπὸ τὸν πόλεμον τοῦ ᾽Αξονος παρακολουθοῦν καὶ ἀποθαρμάζουν τὸ ἱστορικὸν θέαμα.

Ὁ ναύαρχος σὲρ Τζὼν Κάννινγκαμ ἀνέμενε τώρα εἰς τὸ μεσαιωνικὸν φρούριον ΛΑΣΚΑΡΙΣ τὸν Ἰταλὸν ναύαρχον Ντὰ Ζάρα, ὁ ὁποῖος θὰ τοῦ παρέδιδεν ἐπισήμως τὸν στόλον του.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὁ βόρειος στόλος τῆς Ἰταλίας, ὁ στόλος τῆς Σπέτζια παρεδίδετο καὶ αὐτὸς εἰς τὰ συμμαχικὰ πλοῖα μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνετο καὶ τὸ πλέον ἔνδοξον πλοῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον, τὸ θρυλικὸν ἀντιτορπιλικὸν μας ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ μὲ κυβερνήτην τὸν γενναῖον πλωτάρχην Μπλέσσαν.

Ἡ παράδοσις τοῦ στόλου τῆς Σπέτζια δὲν ὑπῆρξεν ἀναίμακτος ὥς ἢ τοῦ Τάραντος.

Λόγῳ τῆς γειτνιάσεως τοῦ ὄγκου τῶν Γερμανικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων πρὸς τὴν πορείαν τοῦ Ἰταλικοῦ Στόλου, τὰ Ἰταλικά πλοῖα ὥς καὶ τὰ συμμαχικά, ὑπέστησαν σφοδρὰς ἀεροπορικὰς ἐπιθέσεις ἀπὸ τὰς δυνάμεις τῆς Λούφτβάφφε, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐβυθίσθη ἡ ναυαρχὴς τοῦ Ἰταλικοῦ Στόλου, τὸ θεωρητικὸν ΡΟΜΑ, συμπαρασύραν εἰς τὸν ὑγρὸν τάφον του τὸν Ἰταλὸν ναύαρχον καὶ περὶ τοὺς 1500 ἀξιωματικούς καὶ ἄνδρας. Ἐκ παραλλήλου τὰ Ἀγγλικά πολεμικὰ κατέρριψαν περὶ τὴν δεκάδα Γερμανικῶν ἀεροπλάνων.

Ὅταν τέλος ὅλα τὰ Ἰταλικά πλοῖα τοῦ Στόλου τοῦ Τάραντος κατέπλευσαν εἰς τὴν Μάλταν, ὁ ναύαρχος Κάννινγκαμ ἀνέφερε τὸ ἱστορικὸν γεγονὸς πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν ναυαρχεῖον μὲ τὸ ἀκόλουθον μνημειῶδες σῆμα:

«Παρακαλῶ, πληροφορήσατε τοὺς λόρδους τοῦ Ναυαρχείου
 »ὅτι ὁ Ἰταλικὸς Στόλος εἶναι ἤδη ἠγκυροβολημένος ὑπὸ
 »τὰ πυροβόλα τῶν φρουρίων τῆς Μάλτας».

Ἡ μικρὰ ὁμάς μας πλέει διὰ νὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτή, μετὰ τὴν ἀγκυροβολίαν τῶν Ἰταλικῶν πλοίων, εἰς τὸν λιμένα τῆς Μάλτας.

Ὅλα αὐτὰ τὰ πλοῖα πλέουν ἡσύχως. Δὲν ἀκούεται οὐδεὶς θόρυβος. Ἀπαντες Ἀγγλοὶ καὶ Ἕλληνες εἶναι ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἀναμνήσεων τῶν γεγονότων πρὸ ὀλίγου ἔζησαν. Δὲν ὁμιλοῦν, δὲν ἠμποροῦν νὰ ὁμιλήσουν.

Ἀργὰ τὸ βράδυ γλιστρᾷ ἀθόρυβα εἰς τὸν λιμένα τῆς Μάλτας ἓνα πλοῖον πρὸ ἔχει ὡς πλήρωμά του μόνον ἀνθρώπους εὐτυχισμένους. Εἶναι ὁ ΑΛΡΙΑΣ.